

A NAÜ felülvizsgálta a magyar nukleárisveszélyhelyzet-kezelési rendszer felkészültségét

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség szakértői csapata ma lezárta öt napos "követő" misszióját, melynek során felülvizsgálták a magyar nukleárisveszélyhelyzet-kezelési rendszert. Az EPREV (Emergency Preparedness Review) felülvizsgálatra a magyar kormány kérésére került sor.

A misszió az ország nukleárisveszélyhelyzet-kezelési (EPR) területen tett intézkedéseinek értékelésére összpontosított a 2016-os első EPREV-misszió során tett ajánlások fényében.

Chris Dijkens, a holland Infrastrukturális és Környezetvédelmi Minisztérium nemzetközi együttműködésért felelős egykori igazgatója vezette a héttagú felülvizsgálati csoportot, amelynek kanadai, francia, német, portugál szakértőkből és a NAÜ két szakemberéből állt.

Magyarország a villamosenergia termelésének felét a Paksi Atomerőmű négy reaktora adja, és további két reaktor építését tervezi ugyanott. Az ország emellett két kutatóreaktort, egy izotópgyártó létesítményt és egy nemzeti radioaktív hulladék-tárolót is üzemeltet, valamint nagy aktivitású sugárforrásokat használ ipari, orvosi és kutatási célokra.

"Magyarország intézkedéseket hozott az EPREV első missziójának ajánlásai alapján, és jelentős lépéseket tett a nukleáris és radiológiai veszélyhelyzetekre való felkészültség fejlesztése érdekében. Például éves és hosszú távú képzési programot dolgoztak ki a különböző veszélyhelyzeti dolgozók számára, valamint közzétették a veszélyhelyzetek vonatkozó védekezési stratégiát is" - mondta Dijkens úr. "A követő misszió segíteni fogja Magyarországot, hogy tovább javítsa veszélyhelyzeti intézkedéseit és képességeit.

A felülvizsgálati csoport a fővárosban, Budapesten találkozott az Országos Atomenergia Hivatal és más érintett intézmények munkatársaival, ellátogatott a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságára, valamint az Agroster Kft-hez, amely élelmiszerek és csomagolóanyagok sugárzással való sterilizálásával foglalkozó létesítmény. A csoport két veszélyhelyzeti központot is meglátogatott. Ezek közül az egyik egy tartalék veszélyhelyzeti központ, amely a Budapesttől mintegy 130 km-re délre fekvő Paksi Atomerőmű mellett található.

Az EPREV-misszió számos erősséget azonosított, többek közt:

- Erős elkötelezettség a nukleáris és radiológiai veszélyhelyzetekre való felkészültség mellett, ami a veszélyhelyzeti intézkedések javítására tett erőfeszítésekben tükröződik.
- Átfogó éves képzési és gyakorlatozási terv, valamint hosszú távú képzési terv a magyar nukleáris veszélyhelyzet-kezelési rendszerre vonatkozóan.
- Szigorú követelmények annak biztosítására, hogy az üzemeltetők jól felkészültek legyenek a telephelyükön bekövetkező veszélyhelyzet esetén a felelősségi körükbe tartozó következmények enyhítésére.

"A 2016-ban végrehajtott első EPREV-missziót követően a nemzetközi jogi nukleárisbaleset-elhárítási keretrendszer végrehajtásának egyik gyakorlati példáját mutatták be, amikor Magyarország adott otthont a 2017-es ConvEx-3 teljes körű nukleárisveszélyhelyzet-kezelési gyakorlatnak. A jelenlegi követő misszió jelentős előrelépést talált a NAÜ biztonsági szabványainak a magyar veszélyhelyzet-kezelési keretrendszerbe való gyakorlati integrálása terén" - mondta Carlos Torres Vidal, a NAÜ Veszélyhelyzeti Központjának igazgatója.

A felülvizsgálat egyebek mellett az alábbi területeken javasol további fejlesztést:

- A nemzeti nukleáris veszélyhelyzeti intézkedési terv elemzésének befejezése és a NAÜ biztonsági szabványainak betartása.

- A nemzeti szintű koordináció fokozása annak biztosítása érdekében, hogy az első beavatkozók olyan detektorokkal legyen felszerelve, amelyekkel azonosítani tudják a szolgálatuk során előforduló esetleges radioaktív sugárzást, és így hatékonyan tudjanak reagálni.
- A házi orvosok fokozott tudatosságának biztosítása az akut sugárterhelés okozta tünetek felismerése érdekében.

"A 2016-os EPREV-misszió előkészítette az utat a magyarországi veszélyhelyzet-kezelési rendszer megerősítését célzó cselekvési terv kidolgozásához, a követő misszió pedig rávilágított az azóta tett erőfeszítéseinkre és megerősítette a további fejlesztések iránti elkötelezettségünket" - mondta Kádár Andrea Beatrix, az OAH elnöke.

Az EPREV-misszió

Az EPREV-misszió a NAÜ által felajánlott, a tagállamok nukleáris biztonságát erősíteni hivatott felülvizsgálati lehetőség. Az EPREV-missziók a nukleáris és radiológiai veszélyhelyzetekre való felkészülés szervezésére és az elhárítási képességre fókuszálnak. Az EPREV-missziók alapját a NAÜ nukleáris és radiológiai veszélyhelyzet-kezeléssel kapcsolatos biztonsági előírásai képezik.

NAÜ biztonsági szabványok

A NAÜ biztonsági szabványai a biztonság garantálása érdekében az alapelvek, követelmények és iránymutatások szilárd keretét biztosítják. Nemzetközi konszenzust tükröznek, és globális referenciaként szolgálnak az emberek és a környezet ionizáló sugárzás káros hatásaitól való védelmére.